

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

SHE

SHE - Schools for Health in Europe

Evropská síť SHE má 43 členů. Koordinuje ji CBO (Holandsko).

Přístup SHE k podpoře zdraví ve škole je založen na 5 základních hodnotách a pilířích.

SHE - základní hodnoty

- **Rovnost** (equity) - Školy podporující zdraví (dále jen ŠPZ) zajišťují rovný přístup ke vzdělání a zdraví pro všechny. To má v dlouhodobém horizontu významný dopad na snižování nerovností ve zdraví a na zlepšení kvality a dostupnosti celoživotního učení.
- **Udržitelnost** (sustainability) - ŠPZ uznávají, že zdraví, vzdělávání a rozvoj jsou úzce propojené. ŠPZ podporují a rozvíjejí odpovědný a pozitivní pohled žáků na jejich budoucí roli ve společnosti. Aktivity jsou systematicky implementovány na dlouhodobé období. Výsledky se nejčastěji objevují ve střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.
- **Inkluze** (inclusion) - ŠPZ oslavují rozmanitost. Jsou komunitou, kde všichni cítí vzájemnou důvěru a respekt. Dobré vztahy mezi žáky, mezi žáky a zaměstnanci školy a mezi školou, rodiči a školní komunitou jsou důležité.
- **Společné rozhodování** (empowerment) - ŠPZ umožňují žákům, zaměstnancům školy a všem členům školní komunity, aby se mohli aktivně podílet na stanovení cílů v podpoře zdraví, na přijímání opatření k jejich dosažení.
- **Demokracie** (democracy) - Školy podporující zdraví jsou založeny na demokratických hodnotách, uplatňování práv a přejímání odpovědnosti.

SHE - pilíře

- **Celoškolní koncepce zdraví** (whole school approach to health) - V ŠPZ je jasná souvislost mezi školní koncepcí a postupy v následujících oblastech. Tato koncepce je uznávána a pochopena všemi účastníky života školy.

Koncepce zahrnuje tyto oblasti:

- participativní a akčně orientovaný přístup k výchově ke zdraví ve školním vzdělávacím programu
- vzít v úvahu žákovo vlastní pojetí zdraví a pohody
- rozvoj "zdravé" školní koncepce
- rozvoj fyzického (věcného) a sociálního prostředí školy
- rozvoj životních kompetencí
- vytvářet účinné vazby s rodinou a obcí
- účinnější využívání zdravotnických služeb

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

- **Zapojení** (participation) - Pocit sounáležitosti je podpořen participací a smysluplným zapojením žáků, zaměstnanců a rodičů, což je předpokladem účinnosti školních aktivit podporujících zdraví.
- **Kvalita školy** (school quality) - ŠPZ podporují lepší procesy výuky a učení. Zdravější žáci se lépe učí, zdravější učitelé lépe pracují a mají větší uspokojení z práce. Hlavním úkolem škol je maximalizovat školní výsledky. ŠPZ podporují školy v dosahování jejich vzdělávacích a sociálních cílů.
- **Důkaz** (evidence) - SHE čerpá informace ze stávajících i nových výzkumů zaměřených na efektivní přístupy a praxi škol, a to jednak v oblasti zdravotních témat (např. duševní zdraví, stravování, užívání návykových látek), jednak v oblasti celoškolních přístupů, koncepcí.
- **Škola a komunita** - Školy podporují spolupráci mezi školou a širší komunitou. Jsou aktivní v posilování zdravotní gramotnosti.

Pro více informací navštivte <http://www.schools-for-health.eu/she-network>

Projekt HEPS - iniciativa SHE

Projekt HEPS (Healthy Eating and Physical Activity) vznikl z iniciativy SHE.

V rámci tohoto projektu vznikl manuál "**Celoškolní koncepce v oblasti zdravého stravování a pohybu**"

"Dobrá celoškolní koncepce má mít tyto vlastnosti:

- a) zahrnuje všechny aspekty života školy
- b) odráží vizi a hodnoty, které školy vyznává
- c) je založená na konkrétních postupech a na její tvorbě se podílejí všichni zúčastnění - žáci/studenti, rodiče apod.
- d) odráží místní potřeby, priority a specifika
- e) je vnímána jako součást dlouhodobého procesu"

Manuál tvoří tyto části:

- podrobný metodický postup "Jak vytvořit celoškolní koncepci v oblasti zdravého stravování a pohybu?", který tvorbu koncepce rozpracovává do 5 fází:

Fáze 1: Příprava scény

Fáze 2: Analýza stávající koncepce a postupů

Fáze 3: Tvorba a psaní celoškolní koncepce

Fáze 4: Šíření a realizace celoškolní koncepce

Fáze 5: Sledování, evaluace a učení

- příklad zahraniční praxe (Kilpatrick School - Skotsko)

- evaluační nástroje:

1. *Nástroj rychlého hodnocení* (je užitečnou pomůckou ve fázi vytváření koncepce - fáze 2) - obsahuje soubor otázek rozdělených do sedmi oblastí, které odrážejí přístup školy ke zdravému stravování a fyzické aktivitě. Je navržen pružně tak, aby k němu pracovní skupiny mohly přidávat doplňující otázky podle konkrétních potřeb své školy.
2. *Indikátory úrovně školy* - indikátory úrovně školy lze využít při analýze stávajících postupů ve fázi plánování, ale také při monitorování a evaluaci probíhajícího procesu zavádění nové celoškolní koncepce. Byly vytvořeny s cílem pomoci školám při psaní a doladování jednotlivých součástí jejich koncepce. Lze je využít jako vodítko k tomu, co je třeba do koncepce přidat, takže se doporučuje, aby pracovní skupina porovнала svůj náčrt koncepce s těmito indikátory ve fázi revize (součást Fáze 3)

ŠKOLY V SÍTI ŠPZ OBDRŽELY PŘEKLAD TOHOTO MANUÁLU V ROCE 2013. POKUD JEJ VE ŠKOLE NEMÁTE, OZVĚTE SE, ABYCHOM VÁM JEJ EMAILEM ZASLALI.